

Михайлюк Інна Іванівна,

учитель біології Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10 Черкаської міської ради Черкаської області.

Модельна навчальна програма «Біологія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.), 2023р. за Державним стандартом базової середньої освіти, 2020р.

7 клас

Біологія

Тема «Птахи. Ссавці»

Варіант 1

Початковий та середній рівні

Завдання 1-6 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді

1. Наука про птахів називається ...

- А іхтіологія
- Б орнітологія
- В ентомологія
- Г батрахологія

2. Процес зміни оперення – це ...

- А адаптація
- Б анабіоз
- В линяння
- Г регенерація

3. Виберіть птахів, занесених до Червоної книги України.

- А беркут
- Б голуб
- В горобець
- Г соловей

4. Укажіть, з чого складається контурне перо птаха.

	- А з очина, стрижня, пуху - Б зі стрижня, пуху - В зі стрижня, пуху, опахало - Г з очина, стрижня, опахало з борідками першого та другого порядку
---	--

5. Хто з перерахованих представників класу Птахи вважається кочовими?

- А ластівки
- Б журавлі
- В сойки
- Г горобці

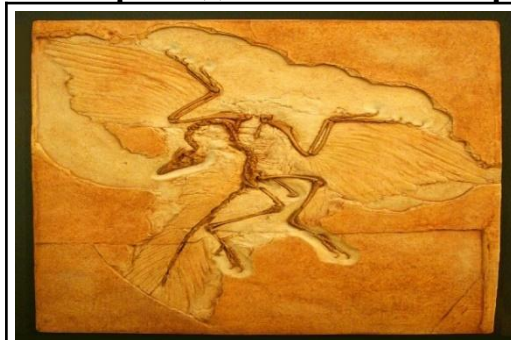
6. Кровоносна система ссавців замкнута, складається з чотирикамерного серця. Скільки в них кіл кровообігу?

	- А 1 коло кровообігу - Б 2 кола кровообігу
---	---

	В	3 кола кровообігу
	Г	4 кола кровообігу

Достатній рівень

7. Виберіть один із можливих предків птахів, який зображений на рисунку.

- А конфуціусорніс
- Б археоптерикс
- В енанціорніс
- Г іхтіорніс

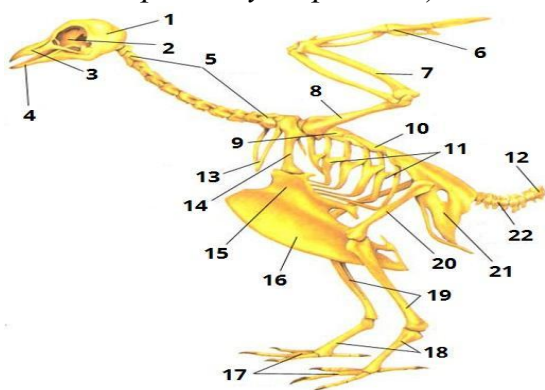
Завдання 8-9 на встановлення відповідності (послідовності)

8. Установіть відповідність між назвою кістки та її описом.

Терміни		Визначення	
1	гомілка	А	одна з кісток ноги птахів, розташована між гомілкою і пальцями
2	куприкова кістка	Б	виріст кістки груднини у хребетних тварин, слугує для додаткового прикріплення сильно розвинутих грудних м'язів.
3	кіль	В	кістка, до якої прикріплюються рульові пера хвоста
4	цівка	Г	відділ кінцівки, середня частина ноги

9. Розгляньте малюнок, визначте назви кісток, представлених під номерами 12, 16, 18.

(відповідь запишіть у запропонованій послідовності з малої літери у називному відмінку однини через кому з пробілом)

Високий рівень

10. Розв'яжіть ребус і продовжте визначення: «Спілкування між особинами тварин одного або різних видів шляхом передачі інформації за допомогою різних сигналів називається...».

11. Розв'яжіть задачу.

Коли в Шотландії в 1958 році почала гніздитися скопа, то її було взято під охорону і побудовано спеціальний пункт для спостережень за нею. Завдяки цьому щорічно 25000 осіб могли спостерігати за гніздом пташки без шкоди для неї. Скільки людей побачило скопу за 8 років?

- А 10000 осіб
- Б 15000 осіб
- В 18000 осіб
- Г 20000 осіб

12. Прочитайте текст і вкажіть правильну відповідь.

Ластівки – перші птахи, які покидають наш край. Це комахоїдні птахи і вони перші сигналізують про прихід осені. Датський учитель природознавства Мортінсен почепив алюмінієві кільця на ластівок, які водилися поблизу школи, і через рік побачив, що вони повернулися. Саме так було започатковано кільцювання. Це була перша спроба зробити помітки на птахів. З ластівок почалося вивчення міграції за допомогою кільцювання. Цей метод доводить, що ці пташки долітають далеко і зимують у (де?) ... (відповідь упишіть у відповідній граматичній формі, враховуючи правопис)

Відповіді

Початковий рівень			Середній рівень			Достатній рівень			Високий рівень		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 варіант											
В	В	А	Г	В	Г	Б	1-Г	12-куприкова	біокомунікація	Г	Центральні й Африці
							2-В	16-кіль			
							3-Б	18-цівка			
							4-А				

Тема «Птахи. Ссавці»

Варіант 2

Початковий та середній рівні

Завдання 1-6 із вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді

1. Наука про ссавців називається...

- А іхтіологія
- Б орнітологія
- В ентомологія
- Г мамалогія

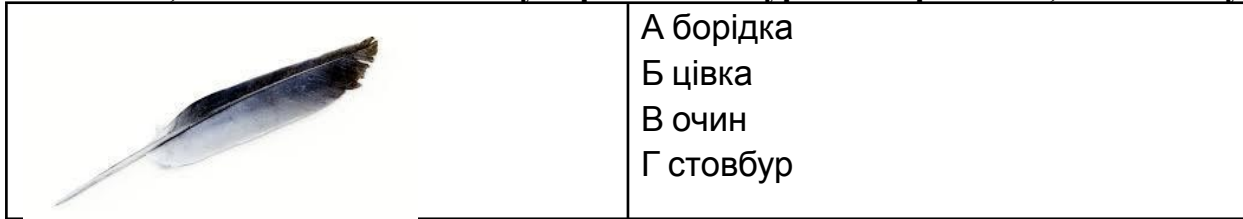
2. Процес пристосування до мінливих умов зовнішнього середовища – це...

- А адаптація
- Б анабіоз
- В линяння
- Г регенерація

3. Виберіть птахів, занесених до Червоної книги України.

- А грак
- Б скопа
- В голуб
- Г сорока

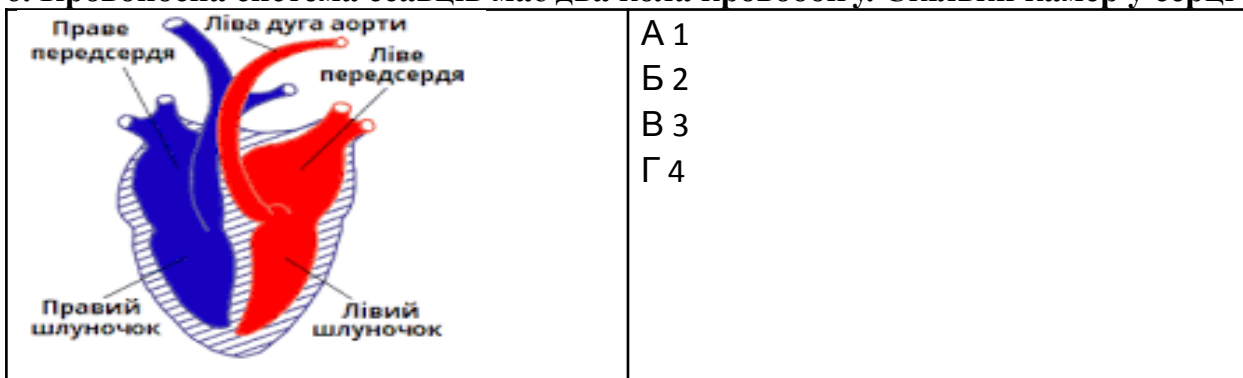
4. Укажіть, як називають частину стрижня контурного пера птаха, позбавлену опахала.

5. Хто з перерахованих представників класу Птахи вважається перелітними?

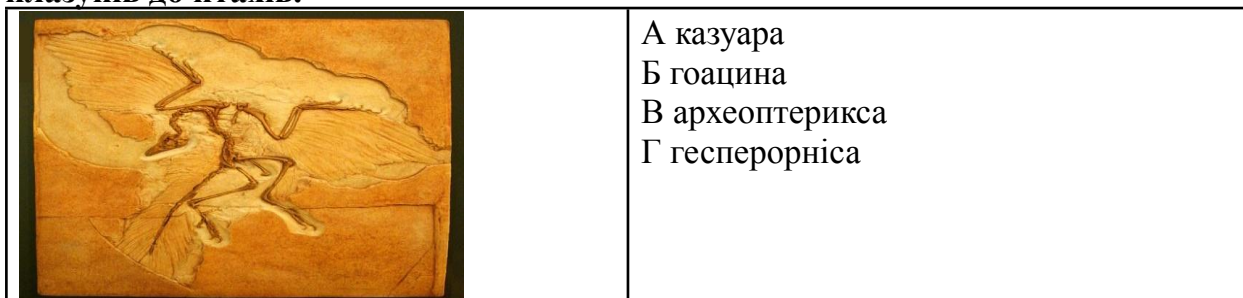
- А синиці
Б горобці
В ластівки
Г сойки

6. Кровоносна система ссавців має два кола кровообігу. Скільки камер у серці ссавців?

Достатній рівень

7. Використавши зображення, визначте, кого вважають перехідною формою від плазунів до птахів.

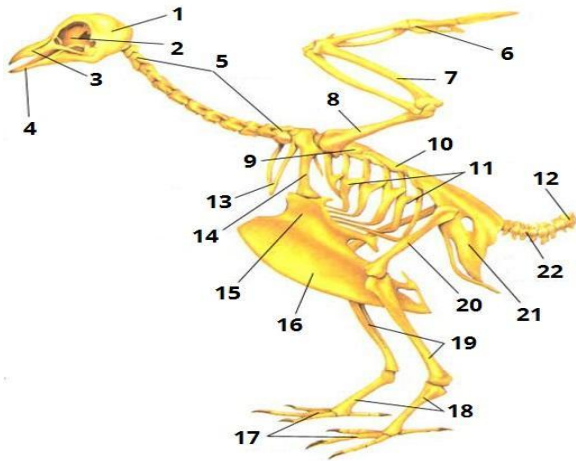
Завдання 8-9 на встановлення відповідності/послідовності

8. Установіть відповідність між назвою кістки та її описом.

Терміни		Визначення	
1	вороняча кістка	А	кістки, які прикріплюються до країв грудини
2	куприкова кістка	Б	виріст кістки груднини у хребетних тварин, слугує для додаткового прикріплення сильно розвинутих грудних м'язів
3	кіль	В	кістка, до якої прикріплюються рульові пера хвоста
4	ребра	Г	парна кістка у скелеті птахів

9. Розгляньте зображення, визначте назви кісток, представлених під номерами 14,7,6.

(відповідь запишіть у запропонованій послідовності з малої літери у називному відмінку однини через кому з пробілом)

Високий рівень

10. Розв'яжіть ребус і продовжте визначення: «Засіб виявлення розташування, розміру, структури, природи об'єктів шляхом передачі акустичних або радіохвиль та аналізу хвиль, відбитих від об'єктів, називається...».

11. Розв'яжіть задачу.

Багато птахів під час перельоту в теплі краї і назад бувають у польоті без перерви по 20 годин. Пташка золотава сивка перебуває в повітрі без перерви на 30 год довше від інших птахів. Скільки годин золотава сивка перебуває в повітрі?

- А 30 год
- Б 40 год
- В 50 год
- Г 60 год

12. Прочитайте текст і вкажіть ім'я художника.

Голуб миру – вираз, що набув популярності після закінчення Другої світової війни у зв'язку з діяльністю Всесвітнього конгресу прихильників миру. Перший Всесвітній конгрес прихильників миру проходив у 1949 році в Парижі та Празі. Емблема цього конгресу була намальована, на ній зображений білий голуб, що несе в дзьобі оливкову гілку. Але й сам вираз і зображення голуба миру з'явилися набагато раніше. Вираз походить від Біблійного оповідання про голуба, що приніс Ною в ковчег гілку маслини.

Ще в давнину голуб вважався символом родючості, а згодом і миру. Давні люди думали, що в голуба немає жовчного міхура, а жовч з часів Гіппократа вважалася причиною злого, сварливого характеру. Голуби вважалися священними птахами та вісниками богів у країнах Сходу.

З 20 по 25 квітня 1949 року проходив I Всесвітній конгрес прихильників миру в Парижі та Празі. Емблему конгресу намалював іспанський художник із французьким громадянством...
(відповідь упишіть у відповідній граматичній формі, ураховуючи правопис)

Відповіді

Початковий рівень			Середній рівень			Достатній рівень			Високий рівень		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2 варіант											
Г	А	Б	В	В	Г	В	1-Г 2-В 3-Б 4-А	14-вороняча кістка, 7-передпліччя, 6-кисть	ехолокація	В	Пабло Пікасо

Використані джерела

1. Біологія: компетентнісно орієнтовані завдання 6-11 класи / С. Колядко, О. Морозюк, О. Кузьмич та ін. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. с.28
2. Опорно-рухова система Птахів – урок. Біологія, 7 клас НУШ. URL: <https://images.app.goo.gl/5Gep3wGbMBvE4yjK8>
3. Зображення Голуба миру. URL: <https://images.app.goo.gl/VXBcHemLfcVeSejZA>
4. Кровоносна та видільна системи Ссавців – урок. Біологія, 7 клас НУШ. URL: <https://images.app.goo.gl/EvWeGnXVGw7WL7gx7>